Hlad v hojnosti

Nákladom: Slov. Ústred. Kníhkupectva
1510 W. 18th STREET, CHICAGO, ILLINOIS

POUČNÉ KNIHY

sú pokladom a knižnica komorou, ľudskej schopnosti a vzdelanosti.

Peniaze, uložené do vášho vzdelania, sú najlepšie investované. Tam ich hrdza nežerie ani zlodeji neukradnú.

Vaša domáca knižnica, vydáva o vás svedoctvo, čo viete. V domácnosti, kde sa na poličkách povaľujú len fľaše, duní duševná prázdnota, nevedomosť.

Rodinná knižnica, vystrojená poučnou četbou, je sviežou zásobou duševného pokrmu.

Budujme si domáce knižnice. Obohacujte vaše vedomosti myšlienkami, shrnutými v knihách!

SLOVENSKÉ ÚSTR. KNÍHKUPECTVO
1510 West 18th Street, Chicago, Ill.

Píšte si pre náš S O Z N A M, ZDARMA vám ho zašleme!

Hlad v hojnosti.

Keď v októbri, 1929 udal sa krach na cennostnej burze v New Yorku, len málo ľudí v Amerike vedelo čo sa vlastne stalo a čo sa dá po ňom očakávať. Ale boli ľudia ktorí dva roky predtým predpovedali nielen ten krach, ale i jeho následky. Bolo to ovšem v strede takzvanej prosperity a málokto im veril a venoval pozornosť. Skutočnosť hovorila proti nim a tak hovorili proti nim všetci mocnári Ameriky, počnúc od prezidenta Hoovera až do posledného pozemkového keťasa. Denná tlač súc im vždycky k službám ich reči uverejňovala, sľubujúc ľudu večnú prosperitu. Preto tým väčšie bolo sklamanie, keď po krachu začali zatvárať priemysle, prepúšťať robotníkov z práce a keď sa začal rozširovať hlad po celej Amerike a neskoršie po celom svete.

A dnes máme zas mnoho prorokov. Od nastolenia prezidenta Roosevelta je rozširované zvláštne mnoho sľubov. Prezident Roosevelt ukoval frázu o "zabudnutom človekovi", ktorému sľubuje pomoc. Vypočítavých a demagogických sľubov je toľko, že priemerný človek je medzi nimi ztratený. Ale i dnes sú ľudia, ktorí vidia jasne a ktorí sú vstave na základe analyzovania hospodárskeho položenia a hospodárskych síl predložiť verejnosti budúcnosť, akou

bude a nie akou je sľubovaná, alebo akou by sme ju chceli mať. A toto bude úkolom tejto knižočky.

Známy nám je starý zvyk rímsko katolíckej cirkve svätiť z jara oziminy. Tento zvyk siaha tisíc rokov nazad, keď neúroda a hlad boly častým zjavom po svete. Veriaci ľud, takto sa dovolával nadprirodzených síl, v ktoré veril o pomoc za hojnú úrodu. Dobrá úroda, pre ľud znamenala dobrobyt. Zlá úroda znamenala hlad, nemoce a smrť.

Procesie chodia svätiť oziminy i dnes. Ale roľníci sa sotvá modlia za hojnú úrodu. Dnes, veľká úroda viac ako neúroda, je príčinou ich mizerie. Dnes, dobrá úroda viac ako neúroda zapričiňuje ztratu otcovských rolí a gazdovstiev. Dnes čím je väčšia úroda, tým sú nižšie ceny, tým viac treba dať z tej úrody na dane, na dlhy, na potreby a tým menej ostáva v roľníkovom dome a tým je v ňom viac nedostatku.

Rozdiel medzi úrodou stá rokov nazad a dnes je ten, že vtedy bola úroda pre spotrebu a čím bola väčšia úroda, tým bola väčšia hojnosť. Dnes sa vyrába pre trhy a čím je väčšia úroda, tým je väčšia nadvýroba, tým sú menšie ceny na trhoch a tým je viac biedy a nedostatku.

Dvesto rokov nazad taký stav bol by sa zdal šialenstvom. Dnes ľudia navykli naň tak, že sa zdá samozrejmosťou. Dvesto rokov nazad nadvýroba bola nemožná, nedostatok potrieb každého druhu bol stály. Dnes obchody sú všade nabyté tovarom, ale nemá ho kto kupovať. Na svete ako celku je nad-

bytok všetkého. Terajšie výrobné prostriedky sú vstave zaokryť potreby dvakráť toľko ľudí ako na svete žije. A predsa v strede tejto najväčšej hojnosti akú kedy svet videl, je ten najväčší hlad na aký niet príkladu v záznamoch dejín ľudskej spoločnosti.

Čo je toho príčinou?

Na túto otázku dalo by sa odpovedať jedným slovom. Ale to slovo by nikoho neurobilo múdrejším. To je otázka, ktorú chceme prebrať a je veľmi dôležité aby každý robotník vedel, ako nastal terajší stav. Bez takých vedomostí robotník je bezmocný. O tom ho nepoučia kapitalistické časopisy, ani reči politikov, kazateľov, uniových predákov. Robotníci musia študovať túto otázku samotní, aby vedeli ako sa majú brániť, čo majú podnikať na záchranu seba a svojich rodín.

Jednou z mátoh, ktorá robotníkov po celom svete straší je nezamestnanosť. Dnes niet robotníka, okrem v Sovietskom sväze, ktorý by si bol istý že zajtrá bude pracovať. Armáda nezamestnaných v kapitalistických krajinách dosiahla 50 milionov. V kolonialnych krajinách je ďalších 50 milionov bez práce. Títo nezamestnaní spolu s ich rodinami tvoria asi 20 percentov všetkého obyvateľstva zemegule. Teda každý piaty človek na zemi je postihnutý nezamestnanosťou a hladom. Toľko ľudí ako je obyvateľstvo celej severnej a južnej Ameriky, je dnes bez životných prostriedkov.

Nezamestnanosť je nie novým zjavom, ale nebola nikdy tak rozšírenou ako je dnes. Dnešné spoločenské zariadenie, kapitalizmus potrebuje nezamestnanosť. Odkedy sa uplatnilo, nezamestnanosť započala a sa množí. V Amerike i v roku 1929 bolo miliony nezamestnaných a to v dobe najvyššej prosperity. Za posledných desať rokov, po svetovej válke, nezamestnanosť zahrňujúca miliony robotníkov stala sa stálou po prvý raz. V prvých obdobiach kapitalizmu nezamestnanosť bola malá v "dobrých časoch" a vážna v "zlých časoch", alebo "krízach". Ale za posledných desať rokov, nezamestnanosť vzrastala tak v "dobrých" ako "zlých časoch". Ale kým v "dobrých časoch" vzrastala pomaly, teraz v "zlých časoch" vzrastá úžastnou rýchlosťou. Tisíce fabrík bolo úplne zatvorené a skoro všetky pracujú len čiastočnú dobu, alebo s veľmi obmedzenými pracovnými silami.

Za posledných desať rokov, po válke, nezamestnanosť vzrastala, ale vzrastala tiež aj výroba. Ako je to možné? Väčšia výroba s menej robotníkmi!

Pozrime na niektoré čislice vydané vládou, aby sme neboli upodozrievaní z predpojatosti. Vláda vydáva čislice, aby sa zdaly tak dobrými ako len možné pre boháčov. Tieto čislice ukazujú toto:

V rokoch 1926-27 výroba priemyslov vzrástla o 30.I percentov nad výrobu v rokoch 1918-20. To by bolo dosť na výživu o 30 percentov viac robotníkov pri totožnej životnej úrovni. Ale čo sa stalo s robot-

níkmi? Namiesto toho aby väčšia výroba podporovala viac robotníkov, alebo zväčšila ich mzdy, stalo sa práve naopak. Počet robotníkov v priemysloch klesnul o 950,000. O milion robotníkov menej v priemysloch vyrobilo o 7.5 bilionov viac tovaru. Obrovský vzrast výroby bohatstva, ale 9 percentový pokles v príležitosti na život pre výrobcov toho bohatstva.

To isté sa stalo pri zemedelstve, železniciach a baniach. V tejto dobe výroba všetkých vzrástla asi o štvrtinu, ale počet zamestnaných robotníkov klesnul skoro o dva miliony (Čislice z Handbook of Labor Statistics vydanej Departmentom práce v 1929).

Okrem týchto asi dva miliony farmárov bolo prinutené zanechať farmy a isť do miest hľadať živobytie. Počet robotníkov hľadajúcich prácu sa zväčšil. Jestli niekto dostal prácu, bolo to len tak, že vytisnul z práce niekoho iného. A v dodatok prirodzený prírastok obyvateľstva a prisťahovalectvo za tú dobu pridalo ďalšie dva miliony robotníkov. Takže na vrchole "prosperity" v roku 1929 bolo najmenej päť milionov nezamestnaných.

Nezamestnanosť takto vzrastala a stala sa stálou i v dobe vzrastajúcej výroby. Keď výroba začala klesať, počet nezamestnaných vzrastal úžastným tempom a číslice začaly skákať do hora. Dnes v Spojených Štátoch samotných máme 17 milionov nezamestnaných, ktorí s ich odvislými členmi rodiny predstavujú najmenej 40 milionov ľudí; tretinu

celého amerického obyvateľstva. (Willian Green, predseda Americkej Federácie Práce na konvencii v Cincinatti v oktobri, 1932).

Hospodárska kríza za kapitalizmu je pravidelným zjavom. Národohospodári menujú ju "cyklistickou" krízou, alebo nezamestnanosťou, poneváč objavuje sa každých niekoľko rokov v "kruhu" kapitalizmu, ktorý stále prechádza prez zmeny od "krízy' do "zlepšenia", potom do "prosperity" a potom zas do "krízy", len aby neodvratne znovu započal svoj okruh. Robotníci trpia počas všetkých týchto zmien, ale zvláštne počas depresie a krízy.

Dnes sme v dobe krízy. Jej účinky na robotníkov sú strašne zhoršované obrovským vzrastom stálej armády nezamestnaných, čo ukazuje, že čelíme starej cyklistickej kríze, v ktorej "zlepšenie" nevráti staré pomery. Robotníci prežívajú dnes čierne dni a tie OSTANÚ STÁLYMI.

Čo je príčina nezamestnanosti? Prečo je nie možné dať každému príležitosť na prácu, aby sa mohol s jeho rodinou vyživiť a zvýšiť všeobecný dobrobyt ľudskej spoločnosti na stále?

Príčina nezamestnanosti dá sa najsť v kapitalistickom spoločenskom zariadeniu samotnom. Kapitalizmus je postavený na nezamestnanosti a vyvoláva nezamestnanosť na massovom meritku. Kým to robotníkmi nebude dôkladne pochopené, nie je možná vážna náprava.

Kapitalizmus sa začína nezamestnanosťou. Ne môže povstať vôbec, kým nebolo vytvorené veľké teleso bezmajetných ľudí, ktorí nemajú iné prostriedky k životu ako svoje modzgy a svaly. Toto sú proletári a ako triedu menujeme ich proletariátom. Jestvovanie nezamestnaného proletariátu je prvou podmienkou pre jestvovanie kapitalizmu.

Boháči vybudovali ich poriadok, používaním práce bezmajetných ľudí, ktorí nemajú možnosti ináč žiť ako odpredaním ich pracovnej sily. Kapitalisti kupujú túto pracovnú silu, používajú ju v ich fabrikách aby vyrábala bohatstvo a platia v podobe mzdy, ktoré sú menšie ako je výroba! Robotníci musia vyrábať nadhodnotu nad ich mzdy, lebo ináč kapitalist zatvori jeho fabriku a vyhodí proletariát na ulice.

Táto nadhodnota, vyrábaná robotníckou triedou, hromadí sa v rukách kapitalistov. Títo páni bohatnú a žijú viac v prepýchu a bez práce, používajú ich nahromadenú nadhodnotu na zvýšenie kapitálu, ktorý zväčší výrobu, ktorá zas zväčši nadhodnotu. V tomto smere kapitalizmus sa vyvíja vzrastajúcim tempom.

Ale kapitalisti musia nielen vyrábať tovar, ale musia ho i predávať, kým môžu dostať nadhodnotu v podobe ziskov. Aby mohli predávať, nutení sú najsť trhy s ľudmi, ktorí môžu kupovať. Ale najviac ľudí sú robotníci, ktorí dostávajú len mzdy, menšie ako hodnota zbožia, ktoré vyrobili. A malá trieda

kapitalistov, napriek jej prepychovému životu, spotrebuje len čiastku nadhodnoty. Preto kapitalisti hľadajú stále nové trhy.

Keď všetky trhy boly úplne vykoristené, kapitalizmus sa najde so stále vzrastajúcou výrobou, bez trhov kde by tovar odpredával. Tak každá doba rozmachu zastane keď udre do hraníc trhu — ktorého hranice sú stanovené kapitalizmu vlastným spôsobom výroby a kapitalistickými triednymi vsťahmi. Následok je kríza, v ktorej výroba sa stišuje, alebo zastane úplne, robotníci sú vyhádzaní na ulice a kapitalizmus sa opraví na účet robotníckej triedy.

Toto je "normalny" chod kapitalizmu, to je pravidelný "kruh" kapitalistickej výroby. Aby to bolo zmenené, aby sa neopakovaly stále krízy a nezamestnanosť, k tomu je potrebné základne zmeniť spoločenský poriadok — odstrániť kapitalizmus a nastoliť nový spoločenský poriadok, ktorý by robotníkom umožnil tešiť sa tomu, čo sami vyrobili.

Popohaňačstvo a stroje

Už sme videli, že okrem nezamestnanosti zapríčinenej krízou, je tiež stála nezamestnanosť milionov robotníkov. Čím je tá zapríčinaná?

Stála nezamestnanosť povstala zvláštne za posledných desať rokov ako následok nových výrobných spôsobov vo fabrikách, baniach a zemedelstve. Tieto nové spôsoby sú známe pod všeobecným menom

RACIONALIZÁCIA. To znamená zorganizovanie výroby cieľuvedome, bez ztraty vteriny pracovnej doby a zavedenie najdokonálejších strojov. Teda to znamená tiež popohaňačstvo a iné spôsoby aby každý robotník pracoval ťažšie a rýchlejšie. Každý robotník musí udržiavať tempo so strojom, alebo mu dajú pracovať na viac strojoch. Takto robotník vyrobí za jeho predošlú mzdu viac, nadhodnota je v podobe ziskov väčšia pre kapitalistu a čiastka robotníkov je pozbavená zamestnania, poneváč trh sa zmenšil keď sa výroba zväčšila. Toto je význam kapitalistickej racionalizácie, ktorá za posledných desať rokov v Amerike sa zvláštne rozvila. A nasledok toho?

Vo všetkých manufaktúrnych priemysloch Spojených Štátov Amerických za posledných desať rokov racionalizácia mala za následok zvýšenie priemernej výkonnosti robotníka o 43 percentov, skoro o polovic.

Ale robotníci, ktorí vyrobili toto vzrastajúce bohatstvo za cenu ich životnej sily, za cenu ich zdravia, svalov a kostí, miesto aby získali tým niečo, utrpeli kruté ztraty. Po prvé, asi dva miliony ztratili prácu nadobre. Tí ktorí ostali pracovať aby zamestnavateľom znemožnili najímanie nezamestnaných, boli prinutení prijať nižšie mzdy a zhoršené pracovné pomery. A konečne, čo je najdôležitejšie, robotníci boli obťažení strašnou ťarchou vyčerpania, nemocami a úrazmi a hrozbou STÁLEJ NEZAMESTNANOSTI, ktorá nad každým robotníkom dnes visí

ako hroziaca mrákava. ŽIADEN ROBOTNÍK NEMÔŽE SA VIAC CÍTIŤ ISTÝM S JEHO PRÁCOU.

Zavádzanie strojov za posledné štvrťstoročie urobilo neuveriteľný pokrok. Za túto dobu zdokonalovanie výrobných prostriedkov bolo väčšie, ako za sto rokov predtým, alebo za prvých 1,800 rokov nášho letopočtu.

Bolo to tiež vynutené kapitalistickým zariadením. Kapitalisti zapriahli do ich služby vedu. Každá výhoda a prednosť vo výrobe znamenala výhodu na trhoch, väčší obchod a zničenie soka. Preto všetci kapitalisti, pre svoju vlastnú záchranu, zavádzali čo možno najdokonálejšie spôsoby výroby. To sa dialo na účet robotníkov. Miesto ľudí dnes pracujú stroje. Ale poneváč stroje nejedia, ani sa nešatia, nepotrebujú veci pohodlia a rôzne iné potreby každého človeka, slovom poneváč nekupujú, trh sa zúžil ešte viac a nezamestnaných pribudlo.

Pri výrobe najväčší pokrok zapríčinilo rozšírenie elektríny a lučbárstva. Sú tu takmer nekonečné možnosti a to, čo bolo podnes vykonané, je zrejme len začiatok. Ale i to čo známe, stačí, aby sme sa zhrozili nad vývinom posledných desaťročí. Tu uvedieme len niekoľko príkladov.

Priemerný robotník v Amerike, má na pomoc pri výrobe 143 konských síl elektriny. Pred päťdesiatimi rokmi nemal ani jednej.

Dnes jeden robotník priemerne vyrobí 26 kráť toľko, ako vyrobil zručný remeselník v dobe cechov, až do 19 storočia.

Výroba fliaš sa zdala byť odsúdená večne na ručnú prácu, ale dnes jeden stroj za osem hodín vyrobí štvrť miliona fliaš, kým desať rokov nazad robotník za osem hodín vyrobil najviac 300 fliaš.

Jeden muž za 24 hodín vyhotovil 40 elektrických lámp. Ale v roku 1928 bol vyhotovený stroj ku vyrábaniu týchto lámp a ten stroj pri obsluhe 3 osôb vyhotovil 73,000 lámp za 24 hodín. Tak ten jedinný stroj vzal prácu 1,822 mužom.

100 strojov v obuvníckom priemysle vykoná prácu za 25,000 robotníkov.

Alebo ináč povedané, pri výrobe obuvi vyhodili z práce z každých tam zamestnaných 100 robotníkov 90 na ulicu a dnes je potreba len 10 percentov robotníkov; tam kde prv robilo 500 robotníkov dnes robí len 50 a vyhotovia tú samú prácu.

V roku 1913 bolo treba istý počet hodin času ku výrobe 500 holiacich nožov (razor blades). V roku 1931 stroj vyhotovil za tú samú dobu 32,000 holiacich nožov.

V roku 1920 dve sto robotníkov zhotovilo 1,000 automobilových ráfov za 24 hodín. V tom roku bol zhotovený stroj, ktorý za pomoci tých 200 robotníkov zhotoví 10,000 ráfov za 24 hodín. Ten stroj zrobí robotu za 1,800 robotníkov.

Dnes vyrobí 6 robotníkov toľko ocele ako pred 25 rokmi vyrobilo 60 robotníkov.

Všeobecná výkonnosť od roku 1899 do roku 1919 sa na jednu osobu zlepšila o 11 percentov, ale od 1919 do 1929 sa výkonnosť v prospech kapitalistov zlepšila o 53 percentov. To znamená, že keď v roku 1899 bolo na istú prácu treba 100 robotníkov v roku 1929 bolo treba už len 36 robotníkov.

Automatické stroje v tlačiarstve medzi robotníkmi zapríčinily poplach. Dnes veľké časopisy od tlačových agentúr dostávajú nielen písané zprávy, ale v skutočnosti vysádzané. Jeden operátor v New Yorku za pomoci teletypu, napríklad, sádže súšasne pri všetkých časopisoch Ameriky burzové zprávy. Desať'tisíc sadzačov ztratilo tým zamestnanie. Kým 50 rokov nazad maximum novín s jedného stroja na hodinu bol menej než 1000 výtiskov, dnes rotáčne stroje vyrobia 40,000 a viac za hodinu.

Ale nielen výroba strojmi dosiahla vysokej úrovne, ale tiež výroba strojov samotných. Dnes za pomoci strojov na výrobu stroja je potrebné 25 kráť menej pracovnej sily, ako bolo treba na začiatku tohoto storočia.

V úradovniach stroje zapríčinily nie menšiu pohromu, medzi kancelárskými robotníkmi. Písace stroje, stenografické stroje, hektofony, počítace stroje rôznych druhov, zmenšily potrebu kancelárských úradníkov na štvrtinu.

Stáisíce úmelcov ztratilo základ svojho živobytia následkom strojov. Radio vytíska z práce spevákov, hudobníkov. Pohyblivé obrazy, menovite zvukové, ničia operu a divadelné umenie a ekzistenciu státisícov. Tlačenie obrazov pripravuje o prácu maliarov.

Dokonca ani stavebníctvo nebolo ušetrené strojov. Dnes máme stroj na stavanie betonových ciest, ktorý s 5 robotníkmi za deň vybuduje 5 míl betonovej cesty! Máme stroj na murovanie, ktorý sa však ešte zdokonaľuje a dá sa použiť len do rovných múrov. U tesárov elektrické pílky, vrtáče a iné zdokonálené náčinie ztrojnásobnilo ich výkonnosť.

V zemedelstve jeden traktor zorie toľko pôdy, ako 10 pár koní a jedna kombinačka, ktorá kosí, mláti, čistí zrno súčasne zrobí toľko práce ako 250 zemedelských robotníkov.

American Engineering Co. za dlhú dobu mala v časopisoch túto oznámku:

"My to môžeme zrobiť! Bez rozdielu aká je vaša ťažkosť pri výrobe, jestli chcete vyrábať lacnejšie, my sme vstave riešiť každú technickú otázku. Jestli chcete stroj na výrobu čohokoľvek, obráťte sa na nás a my vám taký stroj doručíme."

Mohli by sme uviesť stá ďalších príkladov, kde stroje pozbavily práce tisíce a státisíce robotníkov. Za dobu tejto krízy, kapitalisti pritisnuti k stne výrobu zvláštne zdokonálili. Dnes je stroj pánom a robotník pri ňom otrokom. Stroj rozkazuje a otrok počúva.

Stroj ako taký, je dobrodením človečenstva. Mohutné jaráby za hodinu dnes vykonajú viac práce, ako stá robotníkov pri úmornej práci za celý deň. V oceliarňach stroje plnia vysoké pece, Bessemerove pece, berú, nosia, lejú roztavené železo—čo predtým robili robotníci na vozíkoch! V sklárniach stroje zabraly tú najhoršiu prácu, pri konaní ktorej ľudia hynuli. A podobne je to všade inde.. Ale zlo strojov zapríčiňuje to, že sú vlastnené a ovládané kapitalistami.

Jestli by bola pracovná doba snížená o koľko sa zvyšuje výkonnosť robotníkov pri racionalizácii a zavádzaniu strojov, tak by stálej massovej nezamestnanosti nebolo. Ale sme svedkami práve opačného zjavu. Pracovná doba za tú istú mzdu, je skôr dlhšia. Kapitalisti v snahe vyrábať lacnejšie, predlžujú pracovnú dobu a ešte viac zdokonáľujú výrobu, ba rúbu i mzdy. Výsledok toho je, že je zamestnané menej robotníkov za menšiu mzdu a tak ten trh, ktorý sa snažili kapitalisti zväčšiť lacnejšou výrobou, sa ešte viac zužuje.

Otázka skrátenia pracovnej doby, je preto veľmi dôležitou pre robotnícku triedu za kapitalizmu. A je to otázka celonárodná a celosvetová. Tá sa nedá riešiť v jednom priemysle, alebo jednej fabrike. Boj za skrátenie pracovnej doby musí byť celonárodný a celosvetový. Skrátenie pracovnej doby, v jednej fabrike, by majiteľa postavilo do nevýhody na trhoch so zamestnavateľom, ktorý zamestnáva robotníkov

pri dlhšej pracovnej dobe. Skrátenie pracovnej doby v celom priemysle, by majiteľov toho priemyslu postavilo do nevýhody na svetových trhoch s majiteľmi toho istého priemyslu z iných krajín. Preto je to, že riešenie tejto otázky s kapitalistického stanoviska, je také ťažké. Kapitalistom sú potrebné trhy a tie sa dajú zachvátiť len keď v konkurencii so sokami obstojá čo sa týka cien a jakosti zbožia a preto využívajú každú príležitosť aby vyrábali lacnejšie i vtedy keď vedia, že to musí priviesť nutne k zhoršeniu položenia. A následok toho je zväčšenie nezamestnanosti, viac strádania a mizerie, hladu a utrpenia pre robotníkov.

Štvrtý rok bez práce.

Položenie dospelo dnes tak ďaleko, že miliony ľudí len v Amerike je štvrtý rok bez práce. Je tu miliony mladých ľudí, ktorí do svojho 25. roku, nevyrobili ich prácou jednoho centa a nevedia čo vlastne práca vo fabrike znamená.

Veľké vrstvy obyvateľstva sú menené na tulákov. Podľa vládneho prehlásenia, po amerických štátoch sa túla najmenej 300,000 bezprístrešných mladých ľudí najviac mladíkov, od 15. do 25. roku, ale sú medzi nimi i dievčatá. Sú to vydedenci v plnom slova smysle. Mnohí majú univerzitné vzdelanie, ale neboli vstave najsť žiadneho zamestnania. Stá ich je zabité a tisíce mrzačené ako skáču na a s nákladných vlakov, kým ich život sa podobá životu

uštvaným zverom, lebo sa nikde nesmejú zdržať ani jeden deň bez toho, aby neboli zmlátení, alebo pohádzaní do väzenia.

Prostitúcia za takých okolností prirodzene rýchle vzrastá. Kým táto nemoc kapitalizmu v dobách lepších silne klesala, dnes je obyčajným zjavom vidieť dievčatá, predávať ich telo, na rohoch ulíc všetkých miest. Mladé pokolenie, ktoré má dnes zakladať rodiny a pečovať o budúce pokolenie, je vyháňané na ulice a prepadúva tuláckemu a zločineckému životu. Počet mladých zločincov povážlive vzrástol a najhoršie zločiny sú prevádzané mladíkmi do 23 rokov. Väzenia sú nabité týmito obetiami kapitalizmu. Dnes väzenia sú takmer jedinými budovami, ktoré sa ešte stavajú.

"American Federationist" v rubrike "Skutočnosti a Čislice" píše:

""Súchotiny: Noví nemocní, pripustení do súchotinárskych kliník, sa takmer zdvojnásobnili od 1929. Úmrtnosť od súchotín sa teprv ukáže o niekoľko' rokov".

'Nemoce: Smer všeobecnej úmrtnosti je určite nahor. Plné zprávy takmer všetkých chytľavých nemocí, ukazujú určite vzrastajúcu náklonnosť."

"Je prekvapujúci vzrast podvýživy u dietok. Department zdravotníctva štátu Pennsylvanie oznamuje že podvýživa u dietok vzrastá vo všetkých okresoch. Vzrast v 48 okresoch siaha od 10 do 300 percentov a priemerne 25 percentov."

“Počet opustených dietok strašne vzrástol. V New Jersey v roku 1931 bolo umiestnené do štátnych ústavov takmer 10,000. Vzrast tohoto umiestňovania bol 27 násobný normálu.”

Toto je vliv nezamestnanosti a rúbania mzdy na zdravotný stav amerického obyvateľstva. Avšak to je len čiastka pravdy. Podvýživou podkopané zdravie u milionov ukáže sa len neskoršie. Avšak z desiatok miest bolo oznamované už teraz, že robotníci nezamestnaní rok a dva, neboli vstave konať prácu, keď prácu dostali, následkom slabosti, zapríčinenej podvýživou za dlhú dobu. Vynikajúci lekári varujú, že následkom oslabeného tela u milionov amerického ľudu, môže nastať epidemia rozmerov akej nebolo od stredoveku.

Ale ďalším následkom krízy je sústredňovanie kapitálu v menej rukách a proletarizovanie najširších más robotníkov a maloobchodníkov. Za dobu krize, zavrelo dvere 13,000 bankovných ústavov s vkladmi do 10 bilionov dollárov, z ktorých väčšina bola ztratená. Padly najviac menšie banky, ktoré nemajú ani taký dobrý štáb úradníkov, ani tajné informácie, ako majú veľké a hlavne, ktorých zákazníci boli robotníci, farmári a maloobchodníci. Robotníctvo bankovnými krachmi strašne utrpelo. Miliony ľudí bolo pozbavené celoživotných úsporov. A prirodzene, tieto úspory nezmizly úplne. Tie sa dostaly do pevných rúk kapitalistov, ktorí takto

dostali väčšiu čiastku národného majetku ako mali pred krízou.

Ale proletarizovanie strednej triedy a odoberanie posledného od tých robotníkov, ktorí ešte niečo majú, deje sa aj iným spôsobom. Je zrejmé, že tí robotníci ktorí ztratili prácu strávili svoje úspory, ktorí také mali. Tieto úspory, dnes sú tiež v rukách kapitalistov a o toľko je chudobnejšia pracujúca trieda.

Rúbanie mzdy dosiahlo zvláštne neľudských rozmerov. Dnes robotníci dostávajú od 40 do 75% menšiu mzdu, než dostávali štyri roky nazad a výsledok toho všetkého je ten, že čerpajú z úsporov jestli neaké majú, alebo pri práci hladujú.

A v spojení s týmto, vidíme bezohľadnosť kapitalistov, pri habaniu majetkov za morgyče a dane. Je to cieľuvedomá politika. Mzdy sú menšie ale životné potreby zlacnely len o niečo. Robotníci takmer bez výnimky nie sú vstave platiť na dlhy, ba ani dane na ich domčeky. Výsledok je ten, že sú im domčeky v milionoch habané. V Gary, Indiana, napríklad, viac než polovička všetkých domov bola forklozovaná. A tieto domy tiež nezmiznú s povrchu zeme ale dostanú sa do rúk finančne silným jednotlivcom, kapitalistom, ktorí ich dostanú od poli zadarmo a tak si prisvoja majetky, na ktoré robotníci pracovali za celý ich život a často ešte i ich otcovia a deďovia.

Následkom nezamestnanosti, utrpeli maloobchodníci. Keď práce nebolo a robotníci nemali čím platiť, maloobchodníci nemohli odvrhnúť starému zákaz-

níkovi a dali mu na úver, v očakávaní, že keď bude robiť tak i zaplatí. Len málo takých dlhov bolo zaplatené. Keď veľké reťazové obchody postavily ich obchody v ich súsedstvách, to ich dorazilo. Tisíce maloobchodníkov zavrelo dvere a prehlásilo bankrót. Ich majetky, ako všetky ostatné, dostaly sa prirodzene zas do rúk veľkokapitalistov.

Áno, takéto je ovocie kapitalizmu!

Karol Marx, veľký robotnícky mysliteľ v roku 1847 o kapitalistickej kríze povedal:

"Stačí poukázať len na cyklistické krize, ktoré svojim obdobným opakovaním podrývajú jestvovanie každej meštiackej spoločnosti. Týmito krízami ničený býva pravidelne nielen veľký diel výrobkov, ale tiež i veľká časť už hotových výrobných síl. Takými krízami vznikajú spoločenské choroby, choraba nadvýroby, ktorá by bola všetkým predošlým obdobiam nepochopiteľnou. Spoločnosť sa načas ocitne nazad v stave barbárskom, zdá sa ako by jej hlad a všeobecná vojna boly odrezaly všetky životné prostriedky, priemysel a obchod. A prečo to všetko? Ponevác spoločnosť má príliš veľkú civilizáciu, má príliš mnoho životných prostriedkov, príliš mnoho priemyslu, príliš mnoho obchodu."

Či by mohol niekto dnes lepšie charakterizovať dnešné pomery? Sú na terajšiu dobu ako uliate. Veď čo vidíme?

"V Imperial Valley, California bolo vyrúbané 10,000 akrov ovocných stromov, kým na polovičke

pozostalých, úroda bola ponechaná zhniť", hovorí jedna zpráva. To vtedy, keď miliony ľudí nejedlo ovocia za dlhú dobu!

"60,000 oviec bolo zabité a spálené v Argentíne, aby boly udržané ceny", hovorí nám zpráva v New York Times, 17. marca, 1933.

'Od začiatku minulého roku, brazílska vláda, cieľom udržania cien, vsypala do mora 6 milionov vriec kávy. Teraz sa robia pokusy, urobiť z kávy kurivo, aby nevyšla úplne nazmar." V tej istej Brazílii nedávno policia zastrelila niekoľko robotníkov, keď si chceli vziať trochu kávy určenej do mora!

"V Kansas sú celé kopce pšenice, pozdlž železničných násypov, ktorú sa farmárom nevyplatí zaviesť do elevátorov".

Nuž a čo sú rady departmentu orby? Aby farmári zaorali každú tretiu brázdu bavlny v Amerike! Čo je snaha vlády, menovite prezidenta Roosevelta? Najať miliony akrov pôdy a tak ju vytiahnuť zpod pestovania pšenice! Je to ničenie výrobných prostriedkov v plnom smysle slova.

"Z 285 vysokých pecí v Spojených Štátov, sotvá bude niekedy pracovať viac ako 200. Ostatné zastavením sú natoľko poškodené, že uvedenie ich do práce, vyžadovalo by väčšie náklady, ako by sa odplatilo investovať", hovorí nám Iron Age, orgán oceliarskych priemyselníkov.

Nuž a čo s tými tisícami fabrik, ktoré dnes stoja, s tými baňami, ktoré sú dnes zaliate vodou, s tými

strojami, ktoré hrdzavejú po celej Amerike? S tými budovami, ktoré sú váľané majiteľmi v tisícoch aby sa zachránili pred daňami, keď im nedonášajú ničoho? Áno, kapitalizmus radšej zniči všetko nežby dal hladujúcim jest, otrhaným odev, bosým obuv a prádzne byty bezprístrešným.

Úloha vlády.

Kapitalizmus ako hrozitánsky polyp má v chmate celý hospodársky, politický a kultúrny život krajiny. Aby to hromadné ničenie životných potrieb, výrobných prostriedkov a ľudských životov, mohol prevádzať, k tomu potrebuje výkonnej moci, ktorá násilím utíši rabovaných a chráni lupičov. Túto výkonnú moc kapitalizmu menujeme vládou. Niet v jadre rozdieľu, či je to vláda demokratická, alebo fašistická, či je republikánska alebo monarchistická. V jednotlivých krajinách môžu byť rôzne donucovácie prostriedky, ale cieľ je ten istý: Zabezpečiť moc kapitalistov a pokoriť pracujúcu triedu.

Všetko to, čo dnes vidíme v Amerike, najdeme v Anglicku, Nemecku, Československu, Japonsku a v každej krajine, kde je kapitalistické zariadenie. Nech je to vysokovyvinutá krajina, ako je Amerika, alebo zemedelská krajina, ako je Juhoslávia a či polokoloniálna krajina, ako je Čína, lebo koloniálna, ako je India, všade vidíme tie isté a horšie známky krízy ako v Amerike. Priemysle väčšinou všade stoja, finančná budova sa rúti, nezamestnanosť rastie, mzdy rúbu, pracovné pomery sa zhoršujú, sociálne

poistenie a podpora v nezamestnanosti sú odburávané, banky padajú a pracujúci ľud sa dostáva do stavu hladu. Či je to republika, lebo monarchia, alebo kolonia, či sú pri vláde zpiatočníci, fašisti, socialisti, demokrati, alebo republkáni položenie je to isté. Kde vládnu boháči, kde vlastnia všetky výrobné prostriedky, kde je kapitalistické spoločenské zariadenie, tam je mizeria medzi robotníkmi.

Department financii Spojených Štátov hovorí, že v roku 1921 bolo v Amerike 2,352 ľudí s príjmom $100,000 a viac a len štyria ľudia, ktorí mali príjem viac než päť milionov dollárov. Ale v roku 1928 už bolo 15,977 ľudí s príjmom $100,000 a viac a 26 takých čo mali príjem viac než päť milionov dollárov. A podľa zprávy "Industrial Relation Commission" v Amerike dve percenta ľudí vlastní 60 percentov bohatstva; 33 percentov vlastnia 35 percentov a ostatných 60 percentov len 5 percentov národného bohatstva. A z nich je teraz 17 milionov bez zamestnania!

Takto dve tretiny národa, nemá nič a jedna tretina má všetko. To znamená, že dve tretiny nemajú takmer žiadon majetok, ani skoro žiadon príjem a následkom toho nemajú začo kupovať. Jedna tretina národa má zas toľko, že to niako nemôže strávit a to, čo bolo vyrobené zakúpiť. Je to úlohou vlády kapitalistov pomáhať boháčom k väčším bohatstvám a bedárom do väčšej biedy.

Jedna krajina na svete z krízy vystala. Ba nielen že vystala, ale práve v dobe, keď v kapitalistických krajinách nezamestnanosť vzrastala každý deň, z tej krajiny oznamovaly nedostatok robotníkov! Keď tu oznamovali zatváranie fabrík, z tej krajiny oznamovali otváranie stá a tisíce nových fabrík! Keď v Amerike, ako i vo vetkých iných kapitalistických krajinách zatvorili bane a vyhodili baníkov z práce, z tej krajiny po svete sa rozišli agenti, aby sbierali baníkov do novootvorených baní! Keď v kapitalistickom svete rúbali mzdu, predlžovali pracovnú dobu a zrušovali sociálne výhody pre robotníkov, v tej krajine mzda za dobu tejto krízy pre robotníkov vzrástla priemerne o 60 percentov, sociálne výhody zoštvornásobnili, pracovná doba bola snížená na 7 hodín a v mnohých priemysloch, ako baníctve, dokonca na šesť hodín. Kým v kapitalistickom svete výroba priemyslov klesla na polovic a menej, v tej krajine výroba za tú istú dobu sa viac než strojnásobnila! Za dobu krízy kapitalistického sveta previedli najväčší podnik svetových dejín—Päťročný plán

Čitateľ uhádnul, že tu pojednávame o Sovietskom sväze, ináč známom Rusku. Čim sa dá vysvetliť skutočnosť, že Sovietsky sväz nielen vyhnul krízc, ale práve naopak v dobe krízy v kapitalistickom svete,vykonal najväčší pokrok v dejinách zaznamenaný?

Sú v Sovietskom sväze múdrejši ľudia, ako sú v iných krajinách?

Nie V Sovietskom sväze sú zaostalejší ľudia, než v kapitalistických krajinách.

Sú tam snáď priemysle na vyššej technickej úrovni?

Nie! Priemysle sú tam na nižšej technickej úrovni, ako sú v Amerike.

Teda snáď veda a umenie sú vyvinutejšie ako v iných krajinách?

Ani tomu nie je tak. Tam sa snažia len dosiahnuť ten stupeň vedy, umenia ako je v Amerike.

Či snáď prírodné bohatstvá zapríčiňujú ten rozmach?

Ani tie to nezapríčiňujú. Bárs v Sovietskom sväze je mnoho prírodných bohatstiev, len malá čiastka ich je vykorisťovaná a v Amerike ich je mnohokrát viac.

Čo je teda záhadou tohoto neslýchaného hospodárskeho a kultúrneho rozmachu?

Len jedna vec: Tam nevládnu kapitalisti, ale robotníci a roľníci. Tam je zrušené súkromné vlastníctvo a ľudská spoločnosť je zorganizovaná na základe spoločného vlastníctva. Tam sa vláda robotníkov a roľníkov práve tak stará o pracujúcu triedu, ako sa stará vláda kapitalistická o kapitalistov vo všetkých iných krajinách.

Kapitalistické spoločenské zariadenie založené na súkromnom vlastníctve znamená rozvrat vo výrobe; prácu každého na svoju päsť. V Sovietskom svä-

ze, kde je spoločenské zariadenie zorganizované na spoločnom vlastníctve, kde je budovaný socializmus, výroba je plánovaná.

Tu nieto plánu na rozdeľovanie vyrobeného bohatstva. Každý výrobca sa snaží na trhu vypredať svoje výrobky a poraziť soka. Keď je vyrobené viac, ako sú vstave ľudia odkúpiť, nastáva kríza. V Sovietskom sväze i rozdeľovanie je plánované a to podľa potrieb obyvateľstva. Všetko, čo je vyrobené sa dá i odkúpiť. Nadvýroba nemôže nastať. Tu nadhodnotu strčia do vačkov kapitalisti v podobe ziskov. Tá je z obehu vytiahnutá, trh o ňu zmenšený a kríza neodvratná. V Sovietskom sväze pri socialistickom spoločenskom zariadeniu nikto nemá zisku, ani maličká čiastka nadhodnoty je nie hromadená vo vačkoch a pokladniciach, ale robotníci a roľníci dostávajú plnú hodnotu ich práce okrem na rozvíjanie výrobných síl upotrebenej čiastky a preto je tam kríza vylúčená!

Áno, Sovietsky sväz je absolutne istý, že tam nebude krízy, že tam nebude nezamestnanosti, že tam nebude zatvárania fabrík, baní a závodov. Tam je organizovaná ľudská spoločnosť, na vyššom stupni vývoja, tam je socializmus. Za socializmu ľudia nikdy nebudú znať čo je to nezamestnanosť, hlad, mizeria a strach pred starobou. To je ľudská spoločnosť, za ktorou musia robotníci všetkých krajín pracovať a bojovať. Dosiahnutie takej spoločnosti je

jedinné východisko z krízy kapitalizmu, z nezamestnanosti, hladu a mizerie. Zvrhnutie kapitalizmu a nastolenie vlády robotníkov a roľníkov musí byť najdôležitejším cieľom každého robotníka, robotníčky, farmára a farmárky, ktorým je milý život svoj a svojich rodín. Ponechanie kapitalistov pri moci bude znamenať návrat do stredoveku, ba ďalej, do barbarizmu.

Kým v Sovietskom sväze vidíme tento rozmach, vlády v kapitalistických krajinách pracujú na záchrane kapitalizmu, uvaľovaním všetkej ťarchy krízy na plecia pracujúcej triedy. V Amerike od nastolenia prezidenta Roosevelta, tieto útoky na pracujúcich sa zvláštne zostrily. Bola vynesená v mnohých štátoch daň z odpredaju; zavretie 7,000 bánk zničilo miliony malých vkladateľov; infláciou previedol priame zrúbanie mzdy všetkým robotníkom; návratom piva chce za cenu zahubenia milionov robotníckych rodín, stabilizovať rozpočet; zrúbal platy vládnym úradníkom a penziuválečným vyslúžilcom. Koniec týchto útokov ešte nevidno, ale všetky z nich smerujú na záchranu amerického kapitalizmu na účet pracujúcej triedy.

Väčšia nezamestnanosť, rúbanie mzdy, vražedné popoháňačstvo, vzrastajúci teror, ničenie milionov ekzistencii, proletarizovanie strednej triedy a imperialistická válka, to je kapitalistická cesta z terajšej krízy, ktorá bude bezpochybne prevedená, jestli ne-

bude vybudovaná silná jednotná fronta pracujúcich, hotová na protiútok proti kapitalizmu.

Kapitalistom a ich vláde v tomto výdatne pomáhajú zradci v radoch robotníctva samotného, predáci Socialistickej strany a Americkej Federácie Práce, ktorí podlamujú odpor robotníctva, rozbíjajú jeho sily a tak ho uvrhujú do pazúrov kapitalistov.

Budúcnosť robotníctva a čo robiť.

Kríza trvá už štvrtý rok a jej následky sú desné. Väčšinou sme už poukázali, aké sú to následky a obmedzíme sa len na poukázanie niekoľko skutočností. Podľa vládnej štatistiky mzdy robotníkov a úradníkov za rok 1929 v Amerike obnášaly 59 bilonov dollárov, ale v roku 1932 len 22 bilionov dollárov a položenie sa ešte zhoršuje. Priemerný príjem amerického obyvateľstva v roku 1929 bol na osobu $500, kým v roku 1929 menej než $200. Takto príjem klesnul o 60 percentov a podľa posledných dát (v marci 1933) dokonca o 64 percentov.

Kým nám prezident Roosevelt hovorí o zlepšovaniu položenia a buržoázna tlač jasá nad jeho opatreniami, Index Standard Statistics ukazuje najnižší bod za terajšej krízy. V týždni končiacim 11. marcom, 1933 index stál na 47.8 bodoch proti 55.1 bodom v decembri a 56.6 bodom v novembri. To bol týždeň, keď chválospevy o Rooseveltovi boly na vrchole.

Od viac než troch rokov buržoázia robotníctvu sype sľuby a robotníkov vyhadzuje na ulice z tová-

reň, fabrík, baní a úradov. Návrat prosperity "za 60 dní" a "behom krátkeho času" bolo jadro každej reči prezidenta Hoovera. Dnes je to nie inakšie. Robotníkov i dnes chcú uspokojovať sľubami. Ružová budúcnosť im je ukazovaná, ako straka na kole, keď každý deň sa dostávajú do horšieho položenia a hlad sa šíri v tejto najbohatšej krajine sveta. Ale môžeme očakávať základné zlepšenie? Už sme poukázali, že nie; staré časy sa nenavrátia nikdy. Ale niekedy sa i kapitalisti pomýlia a povedia pravdu. Napríklad Iron Age píše:

"Výroba ocele sotvá dosiahne úrovne z roku 1929 za života tohoto pokolenia."

A výroba ocele je a bude najdôležitejším barometrom hospodárskej činnosti! To v jadre znamená, že americký priemysel ako celok nedosiahne úrovne z roku 1929 za života terajšieho pokolenia, že kríza za kapitalizmu ostane stálou.

Velmi pozoruhodná je tiež odpoveď anglického ministra financii, Neville Chamberlaina, na interpeláciu v parlamente 28. februára, 1933, ktorou bol dotazovaný prečo sa nesnaží odstrániť nezamestnanosť zahájením verejných prác. Chamberlain odpovedal nasledovne:

"Nezamestnanosť sa nedá odstrániť verejnými prácami. Ba skutočne nevidím možnosti, aby sa dala zmenšiť za budúcich desať rokov. Nahradzovanie robotníkov strojami je dnes prevádzané vo všetkých

priemysloch a vo všetkých krajinách a to sa nedá zamedziť. Kým nastane zlepšenie, nezamestnanosť ešte viac vzrastie a čakajú nás veľmi ťažké časy."

Chamberlain nepreháňal. Urobil však základnú mýlku v tom ,keď myslí, že robotníci dnešné položenie hladu a mizerie ešte snesú desať rokov a že kapitalizmus tak dlhú dobu potrvá.

Ale zaujímavým je tiež redakčný článok "Chicago Herald and Examiner". Dňa 15. marca, píše.

"Za moderných technologických pomerov zbytočné obyvateľstvo miest sa je nie viac vstave udržiavať a nasledovne stalo sa ťarchou verejnej pokladnice. Jestli vodcovstvo administrácie nezmení smer vzrastu obyvateľstva od miest k vonkovu, otázka akutnej nezamestnanosti ostane s nami i keď sa všeobecný obchod zotaví."

Čo znamenajú tieto slová? To, čo sme uviedli, že nezamestnanosť v massovom meritku ostane stálym zjavom, kým bude kapitalizmus jestvovať. Všetky reči o zlepšeniu a všetky sľuby o ružovej budúcnosti sú len na slepenie oči robotníkov, aby čakali, až im kapitalisti donesú pečené koláče na striebornej tácni a nestarali sa o seba samotní; neorganizovali sa a nebojovali za udržanie svoje životnej úrovne a tak boli držaní v stave stáleho hladu a mizerie.

A toto položenie čaká všetkých robotníkov bez rozdielu. Nech sú to domorodí, alebo prisťahovalecki, nábožní alebo neveriaci, bieli alebo černošski, útok

je vedený proti všetkým a všetci sa musia tiež spoločne brániť. Kapitalisti sa nedelia na bielych, černošských, prisťahovaleckých, veriacich a neveriacich; oni sú jednotní a spoločne podnikajú útoky na robotníkov. Tí sú v prvom rade kapitalisti a potom všetko iné.

My, ako robotníci musíme zabudnúť všetky rozdiele, ktoré dosial meštiacke časopisectvo medzi nami pestovalo. Musíme sa spojiť všetci do jednotnej fronty na ochranu našich životov. Musíme byť napred robotníci a potom Slováci. My sme súčiastkou amerického robotníctva a po ich boku musíme isť za naše občianske práva. Táto jednotná fronta je zvlášť potrebná na porážanie fašizmu. Fašizmus je posledná záchrana kapitalizmu. My nesmieme dovoliť aby sa život kapitalizmu predlžil na mrtvolách fašistického mäsiarenia robotníkov.

K budovaniu jednotnej fronty vedie americké robotníctvo Komunistická strana. Kapitalisti, ich sluhovia a meštiacke časopisectvo, áno i slovenské meštiacke časopisy, hromžia pre túto prácu na Komunistickú stranu, stranu chudoby. Komunistická strana je bojovnou stranou amerického robotníctva a tak i robotníctva slovenského a českého. Jedine Komunistická strana vedie neúprosný boj za zmenu kapitalistického systému a my ju musíme v tomto spravodlivom boji všestrane napomáhať.

V tomto boji je nezbytnou zbraňou robotnícke časopisectvo. Slovenski a českí robotníci sú šťastliví; majú tu dva svoje časopisy, Denník Rovnosť Ľudu a Obranu. Tieto časopisy učia, burcujú slovenský a český pracujúci ľud, aby sa prebral, aby povstal na svoju obranu. Čím viac bude okolo týchto časopisov sdružených robotníkov, tým skorej príjde s kapitalizmom k účtovaniu. Každý čitateľ robotníckeho časopisu je kvadrom pre mohutný káder bojovníkov za lepší zajtrajšok pracujúcej triedy.

Tieto bojovné kádre sú shromaždované pod bojovný prápor Rad nezamestnaných a pod revolučný prápor Komunistickej strany. Slovenské a české robotníctvo ako súčiastka medzinárodného robotníctva, musí pochopiť vážnosť doby a musí sa spojiť s robotníctvom inonárodným a viesť boj — druh vedľa druha — za svoje požiadavky.

Budúcnosť je len na oko čierna, lebo sľubuje byť slávnou pre pracujúcich. Základy terajšieho spoločenského poriadku, kapitalizmu, sú otrasené a celá budova hrozí shrútením. Radikalizovanie pracujúcich stále rýchlejšie postupuje. Sme pred obrovskými bojami, ktoré zmenia celý svet. Sme v dobe válok a revolúcii, ktoré rozhodnú o budúcnosti ľudského pokolenia. Tie sú neodvratné, ale ich výsledok je nie istý. Môžu sa skončiť víťazstvom robotníctva, alebo víťazstvom buržoázie.

Víťazstvo robotníkov a farmárov bude pre pracujúcich znamenať slobodu, hojnosť, kultúru, bezstarostnosť a zastavenie válok. Víťazstvo buržoázie bude znamenať fašizmus, otroctvo, hlad, války a návrat ľudského pokolenia do barbarizmu. Je na robotníkoch aby sa týchto bojov zúčastnili na strane pracujúcej triedy a nedali sa zviesť, ako sa to tak často stáva, do táborov nepriateľa na boj proti samým sebe.

Za týmto účelom musíme budovať jednotnú frontu pracujúcich proti fašizmu, proti válke, proti hladu a vykorisťovaniu. Za týmto účelom musíme vybudovať revolúčne robotnícke organizácie, revolúčne unie, Rady nezamestnaných a Komunistickú stranu na massové. A konečne za týmto účelom musíme rozširovať našu robotnícku tlač!

Súc takto pripravení, nebude príčiny báť sa tých neodvratných bojov. Tieto zbrane nám postačia na porazenie kapitalizmu. a na zabezpečenie víťazstva. V tomto boji sa rozhodne, kto je pánom sveta a nepochybujeme, že rozhodnutie bude v prospech robotníckej triedy. Postavením vlády robotníkov a roľníkov vo väčšine krajín a konečne utvorením Medzinárodného Sovietskeho Sväzu, kde všetky národy budú žiť v bratskej shode, vzájomne si napomáhajúc, robotníctvo utvorí nový život pre budúce pokolenia. A za uskutočnenie týchto cieľov je hodné nie len pracovať obetovať ale i bojovať.

Najnovšie divadlá:

ZEM sedliacka dráma v 5. dejstvách. Napísal V. H. V. Účinkuje 8 osôb; 4 muž., 4 ženské. Cena 35c, pošt. 40c.

FERDA DETEKTÍV,
veselohra v 3. dejstvách, od M .Vránu. — Účinkuje 9 osôb; 7 muž., 2 ženské. — Cena 30 centov, poštou 35c.

KALNÉ PRÚDY,
obraz zo života v 3. dejstvách, od M. Veselého. — Účinkuje 7 osôb; 5 muž., 2 ženské. — Cena 30c, poštou 35c.

KOMEDIA OMYLOV,
veselohra v 5. dejstvách, od Shakespeare. Posl. V. Roy. Účinkuje 16 osôb; 11 muž., 5 ženských. Cena 45c p. 45c.

POKUŠENIE PÁNA PREDNOSTU,
fraška v 3. dejstvách, od J. Kubik. — Účinkuje 11 osôb; 6 mužských, 5 ženských. — Cena 35c, poštou 40c.

ÚTEK Z NOCI NAJTEMNEJŠEJ,
dráma v 3. dejstvách, od V. Vícha Pohornádsky. — Účinkuje 4 ženské, 4 mužský, ľud.—Cena 35c pošt. 40c.

KEĎ ŠŤASTIE CHODÍ PO HORÁCH,
veselohra v 3. dejstvách, od J. Ort.-Hradčanský. — Účinkuje 4 ženské, 5 mužských. — Cena 35c, pošt. 40c.

FILOZOF OD VERPÁNKU,
ľudová hra v 3. dejstvách, od Rajskej. Posl. Porod. — Účinkuje 5 mužských, 2 ženské. — Cena 35c, pošt. 40c.

ROKU 1950,
komedia v 3. dejstvách, od J. L. Dublenský. Posl. K. B. Posluch. — 3 muž., 6 ženských. — Cena 35c. pošt. 40c.

PODVODNICA,
dráma v 3. dejstvách, od J. Kružného. Posl. J. Porod.— Účinkuje 6 muž., 5 ženských. — Cena 30c, poštou 35c.

KÚPTE SI RADIO,
fraška so spev. v 3. dejstvách, od Maříka. Posl. F. Petay. 9 mužských, 4 ženské. — Cena 30c, poštou 35c

Slovenské Ústredné Kníhkupectvo
1510 West 18th Street, Chicago, Ill.

DO ROBOTNÍCKEJ DOMÁCNOSTI

často prichádzajú robotníctvu škodné časopisy. Takéto časopisy nemajú žiadneho záujmu o potreby pracujúceho ľudu a preto nemajú mať v robotníckom príbytku žiadneho miesta.

Každý robotník, úprimný k svojej rodine a robotníckej triede, podporuje a číta:

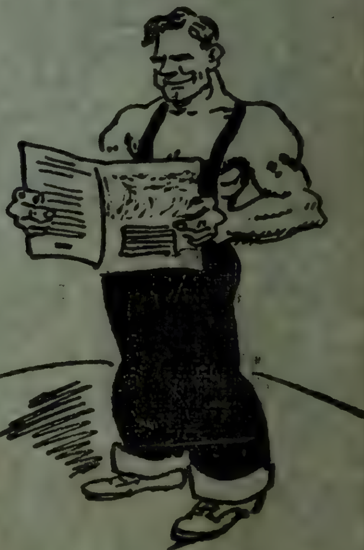
DENNÍK

Rovnosť Ľudu

1510 W. 18th St., Chicago, Ill.

"Obranu

347 E. 72nd St., New York City.

Slovom, podporuje svoje,

ROBOTNÍCKE ČASOPISECTVO!

SLOVAK PROGRESSIVE PTG. ASSN. 101 1510 W. 18th ST. CHICAGO, ILL.